

N:o 38.

Ank. till Riksd. kansli den 9 maj 1902 kl. 1 e. m.

Betänkande, angående beräkning af vissa bevillningar för år 1903.

Jemlikt 40 § riksdagsordningen får bevillningsutskottet härmed afgifva förslag till beräkning af de särskilda bevillningarnes belopp för år 1903; innefattande detta förslag icke blott tull-, post-, stämpel-, brännvinstillverknings- och hvitbetssockertillverkningsmedlen, utan äfven afkastningen af bevillningsavgifterna för särskilda förmåner och rättigheter, äfvensom i enlighet med utskottets uttalande i sitt betänkande n:o 25, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående en inkomstskatt för år 1903, afkastningen af den inkomstskatt, som Riksdagen för nämnda år sig åtagit.

1:o.

Tullmedlen.

Tullmedlen, hvilka vid nästlidet års riksdag för innevarande år beräknades till 49,000,000 kronor, hafva i bruttoinkomst inbragt:

| | | |
|---|--------|--------------|
| år 1898 | kronor | 52,012,881:— |
| » 1899 | » | 60,051,428:— |
| » 1900 | » | 57,360,266:— |
| eller i medeltal för dessa tre år | » | 56,474,858:— |
| samt år 1901 | » | 49,684,861:— |

I underdånig skrifvelse den 10 december 1901 angående inkomstberäkningen för år 1903, hvilken skrifvelse finnes bifogad Kongl. Maj:ts till innevarande riksdag aflåtna proposition angående statsverkets tillstånd och behof, har statskontoret, under anförande, att ifrågavarande statsinkomst icke kunde tillförlitligt bedömas för den tid, 1903 års statsreglering afsåge, men att å andra sidan några omständigheter icke torde föreligga, som påkallade en nedsättning af det belopp, som uppförts i 1902 års riksstat, hemställt, att denna inkomsttitel måtte i 1903 års riksstat upptagas med oförändradt belopp eller 49,000,000 kronor.

Af det den 11 januari innevarande år hållna statsrådsprotokoll öfver finansärenden, som finnes bifogadt Kongl. Maj:ts omförmälda proposition, inhemtas, att chefen för finansdepartementet vid ärendets föredragning inför Kongl. Maj:t till en början erinrat derom, att tullmedlen, hvilka under de senare åren plägat lemna ansenliga öfverskott, år 1901 utöfver den för året beräknade inkomsten af 49,000,000 kronor lemnat ett öfverskott af allenast omkring 680,000 kronor; hvarefter departementschefen emellertid, under framhållande att minskningen i tullinkomsterna under år 1901 till största delen berodde på minskad import af spannmål och oraffineradt socker, hvilket i sin ordning hade sin grund deri att spannmåls- och betskörden under år 1900 varit väsentligen bättre än under år 1899, vidare anført, att om än minskningen i tullinkomsterna under år 1901 äfven vore att tillskrifva nedåtgående konjunkturer, så borde likväl, med fästadt afseende på det jemförelsevis mindre betydliga beloppet af den minskning, som återstode efter afdrag för minskningen å artiklarne spannmål och socker, det inflytande, nedgången i den ekonomiska konjunkturen utöfvat å tullinkomsterna, icke öfverskattas; och biträdde fördenskull departementschefen statskontorets hemställan rörande beräkningen af denna inkomsttitel för år 1903.

I enlighet härmed har Kongl. Maj:t beräknat tullmedlen för år 1903 till 49,000,000 kronor.

Enligt af utskottet inhemtade upplysningar har den debiterade tulluppbörden under de tre första månaderna af innevarande år uppgått till 12,735,579 kronor 96 öre. Den under motsvarande tid nästlidet är debiterade tulluppbörden utgjorde 10,262,889 kronor 65 öre; och har således ökningen under innevarande års första qvartal uppgått till 2,472,690 kronor 31 öre. Härvid är dock att märka, att i den under januari—mars detta år debiterade uppbörden ingår ett belopp af 1,818,658 kronor 86 öre, utgörande tullavgifter för under nästlidet år införda varor, hufvudsakligen spannmål. Enligt förut gällande föreskrifter skulle nemligen, när en vara infördes med anmälan, jemlikt § 9 tulltaxeunderrättelserna, att densamma

komme att i förädladt skick återutföras, tullavgiften icke omedelbart uppdebiteras utan endast uppföras framför linien samt uppdebiteras först efter förloppet af den i sagda författningsrum bestämda tid för den del af varan, som då icke återutförts. I detta hänseende har emellertid enligt Kongl. Maj:ts föreskrift den förändring vidtagits, att från och med innevarande år tullavgiften för dylika varor omedelbart uppdebiteras, för att sedan, i den mån varan återutföres, till vederbörande restitueras; och blef på grund häraf vid årsskiftet uppdebiterad tullavgift med nyssnämnda belopp 1,818,658 kronor 86 öre för dylika varor, för hvilka tullavgift under nästlidet år uppförts framför linien.

Med hänsyn till svårigheten att på förhand tillförlitligt bedöma storleken af ifrågavarande statsinkomst anser utskottet emellertid försigtigheten bjuda, att densamma för nästkommande år upptages med ett med 500,000 kronor minskadt belopp; och hemställer fördenskull utskottet,

att tullmedlen måtte för år
1903 beräknas till kronor 48,500,000:—

2:o.

Postmedlen.

Vid nästlidet års riksdag beräknades postmedlen för innevarande år till 12,400,000 kronor.

Ifrågavarande medel utgjorde:

| | | |
|--|--------|--------------|
| år 1898 | kronor | 10,310,473:— |
| » 1899 | » | 11,121,372:— |
| » 1900 | » | 11,883,965:— |
| eller i medeltal för dessa tre år | » | 11,105,270:— |
| samt belöpte sig år 1901 till | » | 12,842,134:— |

Postmedlen äro, enligt hvad statskontoret i sin ofvan omförmälda skrifvelse till Kongl. Maj:t uppgifvit, för år 1903 af generalpoststyrelsen beräknade till 13,340,000 kronor och jemväl af statskontoret med samma belopp upptagna. I denna

Transport kronor 48,500,000:—

Transport kronor 48,500,000: —
beräkning har Kongl. Maj:t icke vidtagit någon förändring; och då icke heller utskottet har något att dervid erinra, hemställer utskottet,

att postmedlen måtte för
år 1903 beräknas till » 13,340,000: —

3:o.

Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter.

Dessa avgifter hafva utgjort:

| | | |
|-----------------------------------|--------|--------------|
| år 1898 | kronor | 1,066,073: — |
| » 1899 | » | 1,105,608: — |
| » 1900 | » | 1,113,547: — |
| eller i medeltal för dessa tre år | » | 1,095,076: — |
| samt år 1901 | » | 1,184,147: — |

Beträffande ifrågavarande inkomsttitel har statskontoret i sin ofvan omförmälda, den 10 december 1901 dagtecknade skrifvelse anfört följande.

Denna inkomsttitel vore för år 1898 beräknad till 850,000 kronor, men med fäst afseende å den minskning i bankbolags sedelutgifning, som tilläventyrs kunde ega rum i följd af stadgandet i § 41 i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897, beräknade 1898 års Riksdag bevillningsavgifterna för särskilda förmåner och rättigheter för år 1899 till ett nedsatt belopp af 750,000 kronor. Omförmälda lagrum innehölle, bland annat, att enskilda banker egde att intill utgången af år 1903 utgifva egna sedlar, samt att från början af år 1899 till utgången af år 1903 enskild bank, som, efter minst tre månader förut hos chefen för finansdepartementet derom gjord anmälan, afstått från

Transport kronor 61,840,000: —

Transport kronor 61,840,000: —

sin rätt att utgifva egna sedlar samt icke indragit något af sina den 1 januari 1896 befintliga afdelningskontor, egde åtnjuta hos riksbanken vissa förmåner. Med 1898 års utgång upphörde en enskild sedelutgifvande bank, Vesterbottens enskilda bank, med sin rörelse, som då öfvertogs af ett nybildadt bankaktiebolag. Såsom statskontoret redan föregående år i underdånighet erinrat, hade styrelsen för Mälareprovinsernas enskilda bank hos chefen för finansdepartementet anmält, att banken vid 1902 års utgång skulle upplösas för att ombildas till bankaktiebolag.

Med hänsyn till den oafbrutna stegring, som under en följd af år utmärkt denna inkomsttitel med en årlig ökning under femårsperioden 1895—1899 af i medeltal 41,163 kronor, uppfördes densamma, enligt statskontorets förslag, i Kongl. Maj:ts förslag till riksstat för år 1902 med ett till 850,000 kronor förhöjdt belopp.

Emellertid inhemtade Riksdagen, att sedermera Skånes enskilda bank och Kristianstads enskilda bank gjort vederbörlig anmälan om att de ämnade afstå från sin sedelutgifningsrätt från och med den 1 augusti 1901. Nämda två banker hade tillhoppa under de tre sistförflutna åren erlagt bevillning för sedelutgifning till följande belopp, nemligen:

| | | |
|-----------------------------------|--------|------------|
| år 1898 | kronor | 150,046: — |
| » 1899 | » | 172,444: — |
| » 1900 | » | 173,609: — |
| eller i medeltal för dessa tre år | » | 165,366: — |

Med hänsyn till den minskning af förevarande inkomsttitel, som på grund af upphörandet af omfördälda två bankers sedelutgifning komme att inträda, och då möjligt vore, att äfven andra banker innan 1902 års utgång komme att afstå från sin sedelutgifningsrätt, ansåg Riksdagen, att beräkningen

Transport kronor 61,840,000: —

Transport kronor 61,840,000: —
af denna inkomsttitel borde sättas något lägre, än Kongl. Maj:t föreslagit, samt uppförde densamma i 1902 års riksstat med 700,000 kronor.

Enligt hvad statskontoret inhemtat, hade ytterligare följande banker redan upphört med sin sedelutgifning, nemligen Vermlands, Göteborgs, Bohusläns och Kristinehamns den 15 oktober 1901, hvarjemte följande hos chefen för finansdepartementet anmält sig afstå från sin sedelutgifningsrätt, nemligen Kalmar enskilda bank från och med den 1 januari 1902, Örebro enskilda bank från och med den 1 augusti samma år samt Sundsvalls enskilda bank från den 1 augusti 1903. Enligt uppgift påginge dessutom underhandlingar mellan riksbanksfullmäktige och Smålands enskilda bank om upphörande af denna banks sedelutgifning från och med den 1 juni 1902.

Sist omnämnda åtta banker hade tillhoppa under senaste treårsperiod erlagt bevillning för sedelutgifning till följande belopp, nemligen:

| | |
|-----------------------------------|--------------------|
| år 1898 | kronor 199,909: 81 |
| » 1899 | » 218,978: 46 |
| » 1900 | » 227,368: 06 |
| eller i medeltal för dessa tre år | » 215,418: 78 |

Med hänsyn härtill och då ytterligare flere banker kunde väntas före 1903 års ingång samt under dess lopp komma att upphöra med sin sedelutgifning, hemställde statskontoret, att denna inkomsttitel måtte för nämnda år i riksstaten uppföras med ett till 300,000 kronor nedsatt belopp.

Enligt hvad utskottet inhemtat, hafva numera ytterligare följande enskilda banker, nemligen Smålands, Hallands och Östergötlands, gjort vederbörlig anmälan, att de ämna afstå från sin sedelutgifningsrätt under innevarande år. Dessa tre banker hafva

Transport kronor 61,840,000: —

Transport kronor 61,840,000: —
tillhoppa under nedannämnda år erlagt bevillning för
sedelutgifning till följande belopp, nemligen:

| | | |
|-----------------------------------|--------|-----------|
| år 1898 | kronor | 66,318: — |
| » 1899 | » | 66,122: — |
| » 1900 | » | 74,324: — |
| eller i medeltal för dessa tre år | » | 69,255: — |

Kongl. Maj:t har, i enlighet med statskonto-
rets hemställan, upptagit bevillningsafgifterna för
särskilda förmåner och rättigheter för år 1903 med
ofvannämnda belopp 300,000 kronor.

Då utskottet icke har något att emot denna
beräkning erinra, helst statskontoret vid sin beräk-
ning af ifrågavarande inkomsttitel tagit i betrak-
trande, att ytterligare minskning i bevillningen för
sedelutgifning kunde före utgången af år 1903
uppstå, hemställer utskottet,

att bevillningsafgifterna för
särskilda förmåner och rättigheter
mätte för år 1903 beräknas till » 300,000: —

4:o.

Stämpelmedlen.

Stämpelmedlen, som för innevarande år beräk-
nats till 6,500,000 kronor, hafva utgjort:

| | | |
|-----------------------------------|--------|--------------|
| år 1898 | kronor | 6,845,553: — |
| » 1899 | » | 8,211,636: — |
| » 1900 | » | 6,606,207: — |
| eller i medeltal för dessa tre år | » | 7,221,132: — |
| samt år 1901 | » | 6,109,856: — |

Enligt uppgifter från finansdepartementet för
åren 1898, 1899 och 1900 hafva de stämplat, som

Transport kronor 62,140,000: —

Transport kronor 62,140,000: —

användts till nedannämnda handlingar, uppgått till följande belopp:

| | 1898. | | 1899. | | 1900. | |
|--|-----------|----|-----------|----|-----------|----|
| handlingar till lagfartsprotokoll | 2,446,043 | 10 | 2,281,428 | 80 | 2,119,793 | 70 |
| dito till in-teckningsprotokoll | 435,752 | 36 | 435,053 | 40 | 448,946 | 36 |
| dito till äktenskapsförordsprotokoll | 3,981 | 20 | 4,440 | — | 4,820 | — |
| dito till bouppteckningsprotokoll | 1,524,124 | 65 | 3,463,047 | 33 | 1,788,853 | 40 |
| summa kronor | 4,409,901 | 31 | 6,183,969 | 53 | 4,362,413 | 46 |

Stämpelafgiften för spelkort, som utgår med 50 öre för hvarje kortlek, har inbragt:

| | |
|---------------|-------------------|
| år 1898 | kronor 128,422: — |
| » 1899 | » 141,984: 50 |
| » 1900 | » 142,635: — |

I sin ofvanberörda skrifvelse har statskontoret erinrat, att denna inkomsttitel utvisade en årlig medelökning under senaste femårsperiod af 341,321 kronor. Då emellertid härtill medverkade den år 1899 i stämpelbeloppet för handlingar till bouppteckningsprotokoll förekommande afgift för en enda bouppteckning med omkring 1,800,000 kronor och för öfrigt den minskade rörlighet, som för närvarande utmärkte affärlifvet, otvifvelaktigt komme att för den närmaste framtiden hämmande inverka på statsverkets inkomster under förevarande titel, ansåge statskontoret någon ökning i densamma beräkning icke böra ifrågasättas.

I öfverensstämmelse härmed har Kongl. Maj:t föreslagit beräkningen af ifrågavarande statsinkomst till 6,500,000 kronor.

Utskottet, som finner sig böra biträda detta förslag, hemställer alltså,

att stämpelmedlen måtte för
 år 1903 beräknas till..... kronor 6,500,000: —
 Transport kronor 68,640,000: —

Transport kronor 68,640,000:—

5:o.

Bränvinstillverkningskatten.

Bränvinstillverkningen i riket har enligt uppgift i statskontorets ofvanberörda skrifvelse af den 10 december 1901 utgjort:

| | | |
|-------------------------------------|-------|------------|
| år 1896 | liter | 32,804,168 |
| » 1897 | » | 36,295,172 |
| » 1898 | » | 38,654,829 |
| » 1899 | » | 46,208,645 |
| » 1900 | » | 43,743,887 |
| eller i medeltal för dessa fem år.. | » | 39,541,340 |

Medeltalet för femårsperioden 1895—1899 utgjorde 37,769,942 liter.

Enligt hvad utskottet inhemtat från finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå har tillverkningen uppgått under år 1901 till 48,084,865 liter och under de tre första månaderna af innevarande år till 20,647,233 liter.

Beträffande tillverkningskatten meddelas i statskontorets nyssnämnda skrifvelse följande öfversigt för femårsperioden 1896—1900:

| | Influten skatt. | Restitution för | | Statsverket behållet. |
|---------------|--------------------|-------------------------|-----------------------------|--------------------------|
| | | denaturerad bränvin. | för högt er- lagd skatt. | |
| År 1896 | 17,545,976 | 744,617 | 5,279 | 16,796,080 |
| » 1897 | 18,438,057 | 919,989 | 5,643 | 17,512,425 |
| » 1898 | 20,004,608 | 992,768 | 6,481 | 19,005,359 |
| » 1899 | 20,889,190 | 1,104,593 | 9,080 | 19,775,517 |
| » 1900 | 21,708,416 | 1,285,504 | 8,686 | 20,414,226 |

Under år 1901 belöpte sig skatten till 22,648,192 kronor, och utgick under samma år re-

Transport kronor 68,640,000:—

Transport kronor 68,640,000: —

stitution af tillverkningsafgift för denaturerad och skattefritt bränvin med 1,293,937 kronor, i följd hvaraf statsverkets behållna inkomst af denna skatttitel under år 1901 utgjort 21,354,255 kronor.

I sin omförmälda skrifvelse har statskontoret anfört, att ifrågavarande statsinkomst, som i medeltal för de senaste tre åren uppgått till 19,731,701 kronor och hvars stegringstendens utmärktes af en årlig ökning under senaste femårsperiod af i medeltal 904,537 kronor, således kunde, om stegringen visade sig konstant, väntas år 1903 tillföra statsverket omkring 23,000,000 kronor, men att, då statskontoret hyste betänkligheter att redan nu förorda en så stark ökning i beräkningen af denna inkomsttitel, som af omförmälda förhållanden kunde synas påkallad, statskontoret hemställde, att bränvinstillverkningskatten, i 1902 års riksstat upptagen till 19,500,000 kronor, måtte i 1903 års stat uppföras med 20,500,000 kronor.

Med sistnämnda belopp har ifrågavarande statsinkomst jemväl blifvit uppförd i Kongl. Maj:ts förslag till statsreglering för år 1903; och får utskottet i öfverensstämmelse härmed hemställa,

att bränvinstillverkningskatten måtte för år 1903 beräknas till kronor 20,500,000: —

6:o.

Hvitbetssockertillverkningsafgiften.

| Inkomsten af denna skatttitel har utgjort: | | |
|--|--------|---------------|
| år 1898..... | kronor | 6,317,671: — |
| » 1899..... | » | 7,483,948: — |
| » 1900..... | » | 9,946,573: — |
| » 1901..... | » | 12,605,642: — |

Transport kronor 89,140,000: —

Transport kronor 89,140,000: —

Under nedannämnda tillverkningsår har vid samtliga fabriker inom landet afverkat följande myckenhet hvitbetor:

| | |
|--------------------|--------------|
| år 1897—1898 | 716,141 ton. |
| » 1898—1899 | 480,932 » |
| » 1899—1900 | 622,047 » |
| » 1900—1901 | 875,912 » |
| » 1901—1902 | 903,001 » |

För all tillverkning af hvitbetssocker skall enligt gällande föreskrifter erläggas tillverknings-skatt i förhållande till det utbyte i råsocker, som de för tillverkningen använda hvitbetor antagas lemna; och skall skatten utgöra hälften af gällande tullsats för utländskt råsocker af mörkare färg än n:o 18 af den i världshandeln antagna holländska standard, eller, då sagda tullsats är 23,5 öre för kilogram, 11,75 öre för kilogram.

I sin omförmälda skrifvelse har statskontoret — efter erinran att det beräknade utbytet i råsocker blifvit af 1901 års riksdag höjdt från det förut bestämda 10,5 procent till 11,5 procent, hvilken höjning skulle träda i kraft den 1 september 1901, samt att skatten, som i 1901 års riksstat upptagits till 9,000,000 kronor, af nämnda Riksdag blifvit, med hänsyn till den sålunda beslutade ökningen af utbytesberäkningen, bestämd till 10,500,000 kronor — hemställt, att ifrågavarande inkomstitel, som vore beroende af eventuelt svaga skördar, i 1903 års Riksstat fortfarande måtte upptagas till 10,500,000 kronor. Chefen för finansdepartementet har emellertid, då denna skatt under år 1901 inbragt ett belopp af 12,605,642 kronor, ansett beräkningen af inkomstiteln för år 1903 böra höjas till 11,000,000 kronor; och har densamma upptagits med sistnämnda belopp i Kongl. Maj:ts förslag till statsreglering för instundande år.

Transport kronor 89,140,000: —

Transport kronor 89,140,000: —

Då sockerutbytet af betorna, som, på sätt ofvan nämnts, för närvarande beräknas till 11,5 procent af de afverkade betornas vikt, enligt innevarande Riksdags beslut skall från och med den 1 nästkommande september beräknas till 12 procent, blifver häraf, såsom utskottet i sitt betänkande n:o 27 punkten 1:o omförmält, en följd, att skattebeloppet kommer att ökas med omkring 500,000 kronor, under förutsättning af samma betafverkning under kampanjen 1902—1903 som under kampanjen 1901—1902. Med anledning häraf anser utskottet, att den af Kongl. Maj:t föreslagna beräkning af ifrågavarande statsinkomst kan utan fara för misstag höjas med 500,000 kronor, och hemställer förty,

att hvitbetssockertillverkningsafgiften måtte i riksstaten för år 1903 upptagas med kronor 11,500,000: —

7:o.

Inkomstskatten.

Rörande afkastningen af den inkomstskatt, Riksdagen för år 1903 sig åtagit, torde man, i saknad af all erfarenhet om verkningarna af de för skattens utgörande bestämda grunder, icke kunna verkställa annat än en approximativ beräkning. På sätt utskottet i sitt betänkande n:o 25, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående en inkomstskatt för år 1903, omförmält, har i en på föranstaltande af chefen för finansdepartementet verkställd undersökning inkomstskattens belopp, med tillämpning af det förslag till inkomstskatteförordning, som upprättats af dertill utsedde komi-

Transport kronor 100,640,000: —

Transport kronor 100,640,000:—

terade, beräknats till i rundt tal 14,600,000 kronor. Enligt de i Kongl. Maj:ts proposition föreslagna bestämmelser angående inkomstskatten bör i ofvanberörda beräkning ske nedsättning med ett belopp af omkring 1,300,000 kronor, då skattebeloppet komme att uppgå till omkring 13,300,000 kronor. Chefen för finansdepartementet har emellertid på anförda skäl ansett, att afkastningen af en enligt Kongl. Maj:ts förslag bestämd skatt icke borde beräknas till mera än 10,500,000 kronor, med hvilket belopp densamma äfven upptagits i Kongl. Maj:ts förslag till statsreglering för år 1903. I sitt ofvanberörda betänkande har utskottet — efter en redogörelse för de förändringar i det uträknade skattebeloppet, som blefve en följd af de af utskottet föreslagna ändringar i Kongl. Maj:ts förslag till förordning om inkomstskatt, af hvilken redogörelse framgår, att skatten enligt utskottets förslag kunde uträknas till i rundt tal 12,200,000 kronor — anført följande:

»Den såsom resultat af utskottets förslag här ofvan angifna skattesiffra af något öfver 12,000,000 kronor måste naturligtvis, i likhet med de enligt komiterades och Kongl. Maj:ts förslag beräknade siffror, betecknas såsom approximativ, enär beräkningen af det skattepligtiga inkomstbeloppet är beroende på faktorer, i fråga om hvilka icke ens statistiken erbjuder någon säker grund. Utskottet anser sig därför böra påpeka, att nödig varsamhet kräfver, att skatten icke i riksstaten upptages med nyss angifna belopp, utan att den, äfven om utskottets förslag antages, icke i något fall torde böra beräknas högre än det belopp, Kongl. Maj:t ansett för statsverket erforderligt eller 10,500,000 kronor.»

I anslutning till hvad sålunda anförts får utskottet, sedan numera utskottets förslag till för-

Transport kronor 100,640,000:—

Transport kronor 100,640,000:—
ordning om inkomstskatt blifvit af Riksdagen an-
taget, hemställa,

att inkomstskatten för år
1903 måtte beräknas till..... kronor 10,500,000:—
Summa kronor 111,140,000:—

Stockholm den 9 maj 1902.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.
